

Příloha č. 6 – Vyplněný pozorovací arch

Pozorovací arch

Jméno pozorovatele: Markéta Hrozová	Datum: 22. 1. 2019	Čas – začátek: 8.00 konec: 10.00
<p>Název aktivity a obsahové vymezení měsíčního/týdenního vzdělávacího bloku: Lidské tělo (měsíční blok)</p> <p>Časové ohraničení pozorovaného úseku: Dopolední vzdělávací blok, 8.45–9.45</p> <p><i>Poznámka pro pozorovatele: K jednotlivým položkám, kategoriím uvádět co nejvíce konkrétních příkladů (dialogy, rozhovory, otázky, reakce apod.).</i></p>		

OBECNÉ ÚDAJE

Počet dětí v heterogenní skupině: 15

Aktuální věkové rozpětí dětí ve skupině: 2–5

Nachází se ve třídě nový, teprve adaptující se člen skupiny?
Ano, jeden chlapec.

Chybí ve třídě některý člen učitelského či pomocného (chůva) týmu?
Ne.

Jaké je celkové klima ve skupině, ve třídě (zdvořilost k dětem a mezi dětmi, vstřícnost, pozitivní vztahy, respekt)?
Ve třídě vládne přátelská atmosféra, učitelky vítají každé nově příchozí dítě. Vyslechnou rodiče, pokud potřebují při předání dětí něco sdělit, doptávají se na různé věci z předešlého dne.

VLASTNÍ POZOROVÁNÍ

1. Úvod do aktivity (popis celé aktivity)

Jak učitelka slovně vymezuje připravenou aktivitu?

Vzdělávací blok začíná po snídani, která se ve škole podává v čase od 8.15 do 8.45. Děti se již po jídle srocují ve vedlejší místnosti, kde dojde k uvedení do činnosti. Chůva dopomáhá nejmladším dětem při hygienických činnostech a následně je motivuje se do činnosti také zapojit, pokud je to možné, nebo nabízí alternativní řešení (poslech zadání práce, hra, jedná se aktuálně o 2–3 děti).

Učitelka: Vzpomínáte si, na čem jsme pracovali včera?

Dítě: Ne, ano, ano! Říkali jsme si, k čemu jsou svaly, kde všude jsou! (dítě ukazuje na svoje svaly)

Navazuje krátká pohybová hra, kde si svoje svaly protáhneme. Následně se všichni opět sesednou na koberec k paní učitelce. Chlapec vyskočí s viditelnou potřebou něco sdělit.

Dítě (chlapec, 5 let): Víte, o čem dneska pořád přemýšlím?

Učitelka: Ne, nevím.

Dítě: Já jsem dneska planeta! Jsem ta největší planeta.

Učitelka: A jaká je ta největší planeta?

Dítě: Největší planeta je Jupiter!

Učitelka: Ano, je to tak? Co na to říkáte ostatní?

Ve třídě nastává všeobecný ruch, některé nové téma zaujalo. Přemýšlí o tom, jak to zjistit.

Učitelka: Můžeme se podívat do naší knihovny.

Činnost se přesouvá do jiné části třídy. Téma se změnilo. Učitelka netrvá na pokračování tématu, ale věnuje se hloučku u knihy, kde se dozvídají o jednotlivých planetách Sluneční soustavy. Zazní hlavní charakteristické znaky jednotlivých známých planet.

Učitelka vytahuje barvy a papíry a pokládá je na stolky.

Učitelka: Teď, když jsme se na planety podívali, můžeme si jednotlivé planety vyrobit nebo namalovat.

Dochází k rozdělení planet a buď k následnému malování na papír, nebo k vyrábění planety. Na tuto činnost není učitelka předem připravena, takže výroba planet probíhá využitím tvrdého papíru a lepidla.

Činnost zabrala celý časový prostor určený dopolednímu vzdělávacímu bloku.

Používá otázky nebo oznamovací věty? Jaké?

Učitelka používá primárně otázky k navození do činnosti.

Používá motivaci? Jakou?

Motivace v dnešním případě přišla s návrhem činnosti od dítěte. Motivační faktor bylo samotné zjištění informací a následná tvorba.

Časové trvání:

Úvodní část – 5 minut

2. Realizace aktivity

Co je předmětem aktivity?

Planety, které jsou součástí Sluneční soustavy. Seznámení s nimi, tvorba planet.

Pracuje učitelka se skupinou frontálně, individuálně, skupinově?

Pracuje v prvotní části se skupinou, poté se přirozeně skupina rozpadla na páry či jednotlivce, což je samozřejmě akceptováno.

Dochází ke strukturalizaci obsahu dle skupiny? Jak?

Ne, nedochází.

Jsou využívány dosavadní zkušenosti dětí? Jak?

V tomto případě se vycházelo zcela ze zkušenosti dětí, přímo z jejich podnětů a znalostí.

Jak reaguje učitel na podněty od dětí?

Velmi dobře, flexibilně se jim přizpůsobuje.

Pracuje s nimi dále?

Ano, rozvíjí je a dále je posouvá a modifikuje dle svého cíle.

Klade učitel otázky? Jaké?

Otázky vzbuzující motivaci, přemýšlení o novém tématu.

Poskytuje dostatek času na odpověď?

Ano, přiměřeně dlouho čeká na odpověď, reguluje snahy ostatních dětí.

Přesměrovává otázky na ostatní děti?

Ano, příležitostně, dle situace.

Povzbuzuje děti ke kladení otázek?

Více popsáno – viz výše.

Realizuje učitel změnu v plánu na základě aktuální situace, potřeb dětí?

Ano.

Dává učitel možnost volby mezi aktivitami?

Dnes se nepracuje v centrech, aktivita byla zvolena dle dětí, nebyla nabízena možnost volby. Učitel následoval spontánní podněty dětí.

Předkládá učitel problémy k řešení?

Ano, nabádá je k samostatnému řešení problémů (nabídne knihovnu, nechává vyhledat informace, doptává se u ostatních, ...).

Časové trvání:

32 minut

3. Vyhodnocení aktivity

Jak učitel aktivitu ukončil?

Aktivita byla přirozeně ukončena dokončením výtvarných činností.

Co bylo indikátorem k ukončení aktivity?

Dokreslení planet, úklid výtvarných potřeb.

Proběhla reflexe nad realizovanou aktivitou? Popřípadě jaká?

Reflexe práce dětí neproběhla.

Učitel reflektoval sám sebe.

Učitel: Sice jsme se nedostali k tomu, co jsem chtěla, ale zase jsme se dozvěděli něco jiného.

Co bylo (dle pozorovatele) cílem aktivity?

Neplánovaným cílem bylo zjištění informací o jednotlivých planetách. Pro některé děti to bylo zcela nové téma, pro starší děti rozšíření témat. Do činnosti se zapojilo cca 70 % dětí, nejmladší setrvaly s chůvou, následně se zapojily do výtvarných aktivit. Některé děti odbíhaly od práce, učitel se snažil děti navracet k činnosti a nabádal k dokončení práce.

Časové trvání:

2 minuty

4. Provázanost s dalšími třídními aktivitami

Byly děti seznámeny s následným programem? Jak?

Děti dostaly informaci, že se budou Sluneční soustavě a planetám věnovat v odpoledním bloku, kde budou ony samotné představovat planety a zahrají si hru.

Časové trvání:

2 minuty

5. Přístup učitele k dítěti, k dětem (uvést i příklady)

Přístupuje k dítěti bez předsudků, s ohledem na jeho jedinečnost?

Ano, dělá to zcela přirozeně.

Oceňuje vzájemnou pomoc mezi dětmi, žádá ji?

Vzájemné pomoci si všímá a komentuje ji.

Pomáhá, všímá si izolovaných dětí?

Dopomoc je přirozenou součástí. Dnes si děti, které se nezapojovaly do činnosti, všímala spíše chůva.

Vytváří situace pro úspěch dítěte/děti?

Ano, učitel se snaží hodnotit nikoliv osobnost dítěte, ale jeho aktuální práci (komentáře typu: ... to se ti povedlo vystříhnout, tady jsi použila modrou barvu, přesně takovou, jakou má naše planeta Země, ...).

Povzbuzuje dítě/děti k řešení problému?

Prostor je nechán pro samostatnou činnost a objevování vlastních závěrů.

6. Další poznámky pozorovatele

Rychlá reakce učitele na novou situaci ve třídě (změněno téma a cíl tematického bloku v návaznosti na téma přinesené dítětem).

Vzhledem k novému tématu nebyla připravena či strukturována činnost dle věku dětí.

